

selv bestemme dette Grundlag, det saakaldte Compromissum. I Traktaten med Portugal blev yderligere den Bestemmelse indført, at Voldgiftsretten var fakultativ, det vil sige, at man ikke behøvede at gaa til Haagerdomstolen, men kunde vælge en anden Domstol eller særlig dertil bestemte Voldgiftsmænd. Det sidste har blandt andet den store Fordel, at Omkostningerne blive betydeligt mindre.

Det var de Traktater, der ere afsluttede, men desuden har der været ført Forhandlinger med andre Lande, med Grækenland, Østerrig-Ungarn, Svejts og Rumænien. Vi have hver Gang stillet os paa det Punkt, at vi have foreslaaet en fuldstændig obligatorisk Voldgift, men i intet af disse Tilfælde er det lykkedes at gennemføre det. Særlig Østerrig-Ungarn har vist sig ganske utilbøjelig til at indlade sig paa nogen som helst Voldgiftstraktat udover den engelsk-franske. Med de andre Lande kunde vi maaske nok have faaet noget bedre Traktater afsluttede, men ikke saa gode, som vi ønskede. Jeg tilstaar, at jeg selv har noget Ansvar for, at der ikke blev afsluttet nogen Traktat med mere indskrænket Indhold, idet jeg som Gesandt har ledet de fleste af disse Underhandlinger, og jeg har stillet mig paa det Punkt, at Indholdet var det vigtigste. Særlig overfor Lande, hvor Afstanden er saa stor, at de Forviklinger, der rimeligvis kunde opstaa med dem, ikke kunde være af saa stor og alvorlig Betydning, at de ikke kunde ordnes paa den gammel-dags diplomatiske Maade, finder jeg det bedre ingen Voldgiftstraktat at have end at have en for meget indskrænket, idet vi hver Gang, vi binde os til mange Indskrænkninger, gøre vor Stilling i Underhandlingerne med andre Lande vanskeligere.

Endelig er der de tre Traktater, der nu foreligge det høje Ting. Traktaten med Amerika er for saa vidt af mindst Interesse, som den ubetinget er den mindst vidtgaaende, idet den temmelig nøje slutter sig til den fransk-engelske Traktat og kun for saa vidt adskiller sig derfra, som det i en særlig Note er bestemt, at hvert af Landene selv afgør, om Tvistighederne angaa vitale Interesser, Uafhængigheden eller Æren.

De to vigtigste Traktater ere ubetinget dem med Sverige og Norge. Der blev fra svensk Side fremsat Ønske om, at vi skulde naa til en Voldgiftstraktat, og man ønskede, at den Traktat, der blev afsluttet med Danmark, saa vidt som muligt skulde være

i Overensstemmelse med Karlstad-Konventionen. Vi søgte fra vor Side at faa den obligatoriske Traktat, vi have med Holland, til at være Mønsteret, men det vilde Sverige endnu ikke indlade sig paa. Hovedpunktet i Traktaten er jo det, at Voldgiften er obligatorisk undtagen i de Tilfælde, der angaa Landets Uafhængighed, Integritet og vitale Interesser; dog at Spørgsmaalet, om Tvisten berører de vitale Interesser, paa samme Maade som i Karlstad-Overenskomsten, atter kan gøres til Genstand for Voldgift. I øvrigt er Voldgiftsdomstolen fakultativ, og der er i en særlig Protokol, ligesom i Traktaten med Amerika, fastslaaet, at ethvert Land selv afgør, om Tvisten berører Uafhængighed og Integritet. Endelig er der gjort en Undtagelsesbestemmelse med Hensyn til en Traktat, vi tidligere have haft om en Fiskerikonvention, den eneste Traktat, hvor Danmark tidligere har haft Voldgiftsklausul med Sverige. Det vigtigste ved den svenske Traktat er det, at Ordet „Ære“ ikke er omtalt, og det er naturligvis det, som for os er det ubehageligste at have i en Voldgiftstraktat, eftersom „Æren“, som bekendt, kan udstrækkes meget vidt, og saa det, at den anden vigtigste Undtagelsesgrund, „de vitale Interesser“, kan gøres til Genstand for Voldgift.

Den Traktat, som blev afsluttet nogen Tid efter med Norge, er ikke saa lidt videre gaaende. Der er Ordet „vitale Interesser“ fuldstændig strøget, og der er indført obligatorisk Voldgift, naar Spørgsmaalet gælder Fortolkningen eller Anvendelsen af indgaaede Overenskomster. Tvistigheder, der falde ind under Staternes Domstole, kunne ikke bringes for Voldgift, undtagen naar Tvistighederne angaa Fortolkning eller Anvendelsen af en Overenskomst mellem de to Lande. Voldgiftsdomstolen er her fakultativ, og Voldgiftsdomstolen kan ogsaa bestemme Kompromisset. I øvrigt er det ogsaa her ved en særlig Protokol bestemt, at hvert Land afgør, hvorvidt Tvistespørgsmaal falde ind under Uafhængigheden eller Integriteten.

Sveistrup: Den højtærede Udenrigsminister har nu gjort Rede for Hovedindholdet af de her foreliggende Traktatforslag, og det skal jeg da ikke komme nærmere ind paa. Jeg skal fremhæve, at den Gang vi i Foraaret 1907 havde til Forhandling her i Tinget Traktaten med Portugal, blev der dels fra mig, der talte paa Flertallets Vegne, dels fra det ærede Medlem, der talte paa Højres Vegne, ud-